

Aftenposten

Publisert: 24.11.10 kl. 13:54 - Abonnere på Aftenposten? Ring 05040 eller gå inn på kundeservice.aftenposten.no

Overprøver domstolene

-Hvis et barn er redd for å reise på besøk til en av eller begge sine foreldre, så skal barnets redsel tas på dypeste alvor, mener barneombud Reidar Hjermann. FOTO: INGAR STORFJELL

OLGA STOKKE

Oppdatert: 25.11.10 kl. 14:03 Publisert: 24.11.10 kl. 13:54

Barnevernet vedtar akutt plassering av barn i fosterhjem etter at domstolene har besluttet et annet fast bosted for barnet. Barneombudet vil ha flere slike avgjørelser.

Barneombud Reidar Hjermann har eksempler på saker der barnevernet er så bekymret for domstolenes beslutning om fast bosted for et barn at de akutt plasserer barnet i fosterhjem.

– Jeg er glad for at vi har barnevern som ser barnets behov uavhengig av de voksnes behov. Barn skal ikke tvinges til samvær, hvis barnet viser redsel og sterk uro. Barnevernet bør oftere trosse domstolenes avgjørelser i disse sakene, sier han, og får støtte:

– Det er behov for at barnevernet oftere overprøver domstolene og akutt plasserer barn for å hindre nye overgrep, sier daglig leder Kari Engen Sørensen i Støttesenter mot incest.

Redd

Hun viser til at de fleste incestsakene blir henlagt strafferettslig. Deretter ender de ofte som barnefordelingssaker mellom mor og far, da anvendes barneloven. Barnevernet følger barnevernloven.

De siste to årene har Støttesenteret hatt flere saker hvor de mener at domstolene dømmer overgrepssatte barn til å bo samme med den påståtte overgriperen, som regel far.

– I barnefordelingssaker har vi flere eksempler på at retten beslutter at barnet skal bo hos far, selv om barnet uttrykker stor frykt for ham, sier Sørensen.

Hun sier at morens bekymring for barnet blir brukt mot henne i retten, hun blir vurdert som hysterisk, psykisk ustabil og lite samarbeidsvillig. Moren får samvær med barnet under tilsyn. Nå frykter Støttesenteret at slike rettsavgjørelser skal føre til at færre anmelder incest. Flere mødre uttrykker at de angrer på at de i det hele tatt har bedt det offentlige om hjelp.

Kritikk

Barneombudet er bekymret for hvordan barnefordelingssaker risikerer å bli behandlet i domstolene.

– Kan barn bli påvirket av den ene forelderen til å frykte den andre forelderen?

– Hvis et barn er redd for å reise på besøk til en av eller begge sine foreldre, så skal barnets redsel tas på dypeste alvor, selv om en objektivt sett ikke finner noe galt med den eller de barnet er redd for. Det er den voksnes ansvar å nærme seg barnet på en god måte, sier Hjermann.

Han viser til at FNs barnekomité senest i år kritiserte Norge for mangelfull kompetanse hos dem som skal ivareta barns beste. Barneombudet mener at det ikke minst gjelder domstolene.

Hjermann mener en bedre løsning kan være at forvaltningen overtar, og peker på Fylkesnemndene, som allerede behandler omsorgssaker i barnevernet. Hvis dagens system opprettholdes, ønsker barneombudet økt barnekunnskap hos dommerne. Han nevner også egne familiedomstoler eller spesialistdomstoler med dommere som har spesiell kompetanse og interesse for slike saker.

Barnets beste

Advokat Anne Cathrine Vogt har lang erfaring med barnevernsaker og barnefordelingssaker. Hun har sett flere saker hvor barnevernet griper inn etter at domstolen har bestemt at barnet skal bo hos, eller skal ha samvær med, en forelder som barnet uttrykker redsel for.

– Selv om mor skulle ha påvirket barnet til å bli redd far, tar retten en kritikkverdig avgjørelse når den tvangsplasserer barn. Man skal ta hensyn til barnets beste, og i disse sakene er ikke domstolene forsiktig nok, sier Vogt.

Geir Engebretsen, sorenskriver i Oslo tingrett, sier at han ikke har hørt om konkrete tilfeller, men at det meget godt kan tenkes at det forekommer. Han understreker at domstolen alltid vil forsøke å gjøre det som er best for barnet, men at avgjørelsen vil være basert på skjønn og avhenge av den informasjon domstolen får.

– Det kan være at barnevernet vurderer annerledes, men intensjonen vil være den samme, sier Engebretsen.